

Årsrapport från dataskyddsombudet

Dataskyddsarbetet 2020 för Socialnämnden

Mottagare: Socialnämnden

Dnr: SON 2021/101-79

Datum: 2021-03-05

Dokumentansvarig: Anna Brantberger, dataskyddsombud

Innehåll

1	Inledning	3
1.1	Bakgrund.....	3
1.2	Lagkrav.....	3
2	Regelefterlevnad.....	3
2.1	Granskningar.....	3
3	Registerutdrag, rättelse och radering	3
3.1	Bakgrund.....	3
3.1.1	Statistik registerutdrag, rättelser och radering	3
4	Övriga aktiviteter	4
4.1	Sammanfattning av övriga aktiviteter 2020	4
4.2	Interna utbildningar.....	5
5	Personuppgiftsincidenter	5
5.1	Rapporteringsskyldighet till Integritetsskyddsmyndigheten	5
5.2	Statistik personuppgiftsincidenter.....	5

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Den personuppgiftsansvarige är den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen med och medlen för behandlingen av personuppgifter. Den personuppgiftsansvarige är därmed den som har det yttersta ansvaret för all behandling av personuppgifter. Personuppgiftsansvarig i Täby kommun är respektive nämnd och bolag.

Dataskyddsombudet (DSO) är den fysiska person som, efter förordnande av den personuppgiftsansvarige, bland annat har till uppgift att lämna råd och stöd till den personuppgiftsansvarige samt kontrollera att dataskyddslagstiftningen följs inom organisationen. Detta sker exempelvis genom att DSO utför kontroller och informationsinsatser.

Aktuell rapport beskriver huvuddragen av det dataskyddsarbete samtliga nämnder och bolag i kommunen har utfört under det gångna verksamhetsåret.

1.2 Lagkrav

I enlighet med artikel 38.3 i dataskyddsförordningen ska DSO rapportera om dataskyddsarbetet till den personuppgiftsansvariges högsta förvaltningsnivå, vilket sker genom denna årsrapport.¹

2 Regelefterlevnad

2.1 Granskningar

Löpande kontroller/granskningar genomförs i linjearbetet avseende verksamheternas hantering av personuppgifter. Under 2020 har en dokumenterad intern granskningsinsats påbörjats för samtliga nämnder och bolag beträffande ett urval av upprättade personuppgiftsbiträdesavtal² i kommunen. Med anledning av den rådande pandemin har aktuell granskning inte avslutats. Granskningsinsatsen planeras att avslutas under 2021.

3 Registerutdrag, rättelse och radering

3.1 Bakgrund

Dataskyddsförordningen har medfört att olika typer av rättigheter har tillkommit för de personer som nämnder och bolag behandlar personuppgifter om. Sådan person har exempelvis rätt att kostnadsfritt få en sammanställning över de personuppgifter som nämnden eller bolaget har lagrat beträffande denne (s.k. registerutdrag³). Vidare har nämnden eller bolaget en skyldighet att tillse att felaktiga personuppgifter korrigeras eller kompletteras vid behov (s.k. rätt till rättelse⁴). Nämnder och bolag har också en skyldighet att radera personuppgifter (s.k. rätt att bli raderad⁵). Detta är dock ingen absolut rättighet som gäller i alla sammanhang.

3.1.1 Statistik registerutdrag, rättelser och radering

Under 2020 har totalt 43 ärenden inkommit via E-tjänsten för personuppgiftshantering. Av dessa ärenden var två regelrätta begäran om registerutdrag. En begäran om registerutdrag avsåg Kommunstyrelsen samt Socialnämnden och en avsåg Barn- och grundskolenämnden. Vidare inkom sex regelrätta begäran om rättelse. En begäran om rättelse avsåg Stadsbyggnadsnämnden, Socialnämnden, Kommunstyrelsen, Barn-

¹ Se Riktlinjer för dataskyddsombud s 18 i WP 243.

² Personuppgiftsbiträdesavtal upprättas när en leverantör behandlar personuppgifter för nämndens eller bolagets räkning.

³ Jfr artikel 12 och 15 dataskyddsförordningen.

⁴ Jfr artikel 16 dataskyddsförordningen.

⁵ Jfr artikel 17 dataskyddsförordningen. Denna rättighet är även känd som "rätten att bli glömd".

och grundskolenämnden och Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd, två avsåg Barn- och grundskolenämnden samt Kultur- och fritidsnämnden, en avsåg Kommunstyrelsen och Barn- och grundskolenämnden, en avsåg Stadsbyggnadsnämnden och en avsåg Kommunstyrelsen. Resterande inkomna ärenden har exempelvis avsett begäran om allmän handling eller frågor kopplade till andra verksamheter inom kommunen.

Tabell nr 1. Statistik registerutdrag, rättning och radering

Antal begäran om registerutdrag	
2020	2
2019	5
2018	4
Antal begäran om rättelse	
2020	6
2019	8
2018	9
Antal begäran om radering	
2020	0
2019	1
2018	0

4 Övriga aktiviteter

4.1 Sammanfattning av övriga aktiviteter 2020

Större delen av 2020 har mycket tid och resurser lagts ner på att hantera den rådande pandemin. Distansarbete har till stora delar blivit det nya huvudsakliga arbetssättet i flera delar av kommunens organisation med anledning av pandemin. Ett alltmer digitaliserat arbetssätt innebär också risk för att personuppgifter exponeras på ett otillbörligt sätt. Mot denna bakgrund har stödmaterial och anvisningar, för hur distansarbete ska bedrivas utifrån ett integritets- och informationssäkerhetsperspektiv, tagits fram. Även löpande rådgivning har givits gällande lagliga möjligheter kopplat till nya digitala tjänster, vilket pandemin har ställt krav på i samtliga verksamheter.⁶

I samarbete med enheten för digital utveckling samt upphandlingsenheten har arbetet med ta fram en kommungemensam process för anskaffning av digitala tjänster påbörjats. Detta för att dels säkerställa adekvat skydd för kommunens information, dels skapa en långsiktig och effektiv strategi för inköp av digitala tjänster i kommunen.

Under sommaren 2020 meddelade EU-domstolen en dom som påverkar Täby kommuns möjligheter att använda sig av amerikanska molntjänster. Domen innebär bl.a. att den lagliga grunden för att föra över personuppgifter till USA, det så kallade Privacy Shield-avtalet mellan Europa och USA, inte ger ett tillräckligt skydd för personuppgifterna. Det är således inte längre tillåtet att använda sig av det avtalet som grund för att föra över personuppgifter till USA. Mot bakgrund av denna dom har en kartläggning av angivna underbiträden, i samtliga diarieförda personuppgiftsbiträdesavtal, genomförts för att identifiera eventuella överföringar av personuppgifter utanför EU/EES (främst USA). Underbiträden med koppling till USA har identifierats i genomgångna personuppgiftsbiträdesavtal. Dialog pågår för närvarande med aktuella personuppgiftsbiträden för att utreda hur de hanterar konsekvenserna av denna dom.

⁶ Exempelvis distansundervisning, filmning av kulturevenemang, digitala möten mellan personal, förtroendevalda och invånare etc.

4.2 Interna utbildningar

Att kontinuerligt vidta kompetenshöjande åtgärder för medarbetare är en nödvändig del av arbetet med dataskyddsfrågorna inom kommunen.

Att hantera personuppgifter på ett säkert sätt är av avgörande betydelse för dataskyddsarbetet. Detta är också av särskild vikt när alltmer av verksamheten blir digitaliserad. Under 2020 har utbildningsinsatser riktade såväl mot samtliga verksamhetsområden som vissa specifika funktioner inom kommunen genomförts. Under slutet av året lanserades en utbildning i informationssäkerhet för samtliga medarbetare. De flesta väntas genomföra denna utbildning under 2021. Utifrån önskemål inom nämnderna har även riktade utbildningsinsatser genomförts för vissa funktioner inom kommunen så som biståndsbedömare inom avdelningen äldreomsorg, familjeenheten inom avdelning individ och familj samt kommunikationsenheten.

5 Personuppgiftsincidenter

5.1 Rapporteringsskyldighet till Integritetsskyddsmyndigheten

Av dataskyddsförordningen följer en skyldighet för nämnder och bolag att rapportera vissa personuppgiftsincidenter till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).⁷ En personuppgiftsincident är en säkerhetsincident som rör personuppgifter. Incidenten kan till exempel handla om att personuppgifter har blivit förstörda eller ändrade, gått förlorade eller kommit i orätta händer. Det spelar ingen roll om det har skett oavsiktligt eller med avsikt. I båda fallen är det personuppgiftsincidenter.

Alla incidenter är inte rapporteringspliktiga till IMY. Dock måste samtliga incidenter dokumenteras av den personuppgiftsansvariga nämnden eller bolaget.

5.2 Statistik personuppgiftsincidenter

Under året har totalt 19 personuppgiftsincidenter dokumenterats för kommunens samtliga nämnder och bolag, varav fem har rapporterats vidare till IMY. Detta kan jämföras med totalt 25 dokumenterade incidenter under 2019 (varav tre rapporterades vidare) respektive totalt 5 dokumenterade incidenter under 2018 (varav samtliga rapporterades vidare). Orsaken till de flesta incidenter som upptäckts under året beror på den mänskliga faktorn och fel i det enskilda fallet. För Socialnämnden har 16 personuppgiftsincidenter dokumenterats under 2020, varav 4 har rapporterats vidare till IMY. IMY har återkopplat avseende samtliga rapporterade personuppgiftsincidenter och bedömt att inga ytterligare åtgärder behöver vidtas.

Att en nämnd eller ett bolag har dokumenterat ett flertal personuppgiftsincidenter behöver dock inte vara en indikation på bristande säkerhet. Tvärtom kan det tyda på att verksamheten har både strukturer och rutiner som ger en god förmåga att upptäcka och rapportera personuppgiftsincidenter.

För att säkerställa att samtliga nämnder och bolag har tillräcklig kunskap om vad som är en personuppgiftsincident och hur personuppgiftsincidenter ska hanteras planeras för ytterligare utbildning gällande detta under 2021.

Tabell nr 2. Statistik dokumenterade och rapporterade personuppgiftsincidenter

Personuppgiftsansvarig	Dokumenterade 2018	Rapporterade 2018	Dokumenterade 2019	Rapporterade 2019	Dokumenterade 2020	Rapporterade 2020
Socialnämnden	1	1	8	1	16	4

⁷ Jfr artikel 33 dataskyddsförordningen.